

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА ПОЛИЦИЈУ БЕЗБЕДНОСТИ И АДМИНИСТРАЦИЈУ ПОЛИЦИЈСКИХ И ОПШТИНСКИХ ВЛАСТИ

УРЕЂУЈЕ ОДБОР МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут недељно. По потреби биће и ванредних бројева. Преплата се шаље „Уредништву Полицијског Гласника“ или дотичним окружним и средским властима, или на пошти. Цена је листу: чиновницима, званичницима, општинским писарима и осталим званичницима у опште, годишње 12, полугодишње 6 динара. Гостионичарима и механијерима годишње 16, полугодишње 8 динара. Жаандармима годишње 8, полугодишње 5 динара, ну ови се по овој цени могу преплатити само преко својих командира полицијских односно пограничних одреда. Надлештвима у опште 20 динара на годину. За иностранство: годишње 24, полугодишње 15 динара. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи не враћају се.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Народна Скупштина у седници својој од 7. новембра ове године решила је:

да се нареди нов избор за једнога квалификованог посланика у округу тимочком, на место г. Светислава Ст. Симића, који је према члану 17. закона о изборима народних посланика, изгубио свој посланички мандат, а кандидатска листа на којој је он био исцрпљена је; и да се за варош Крушевац нареди нов избор на место г. Милана Арсенијевића, који је на основу члана 95. у вези са чланом 87. и 94. Устава и чланом 12. 13. и 14. закона о избору народних посланика, престао бити народни посланик.

Према томе решењу Народне Скупштине, указом Његовога Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, а по саслушању Министарског Савета, на основу чл. 100. Устава и члана 2. и 93. закона о избору народних посланика, наређено је:

I

да се на дан двадесет осмог новембра ове год. изврши нов избор једног народног посланика за варош Крушевац, за скупштинску периоду 1904., 1905. и 1906. године, и

II

да се на дан петог децембра ове године изврши накнадни избор једног народног посланика са условима из чл. 99. Устава, за изборни округ тимочки, а за скупштинску периоду 1904., 1905. и 1906. године.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 11 новембра 1904 г., у Београду.

Указом Његовога Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, а на основу члана 6. закона о местима, — решено је:

да се Страњево, заселак села Гаре, општине тегошничке, у срезу власотиначком, округа врањског, по изјављеној жељи његових становника, прогласи за село под иетим именом.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 6 новембра 1904 г. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I., благоволео је, на предлог Министра унутрашњих дела, поставити:

за лекара среза лесковачког и јабланичког, округа врањског, Др. Тодора Миленковића, лекара среза беличког, округа моравског, по молби; и

за лекара среза беличког, округа моравског, Др. Ђорђа Хадију, лекара среза лесковачког и јабланичког, округа врањског, по потреби службе.

Из канцеларије министарства унутрашњих дела, 6 новембра, 1904. г. у Београду.

Указом Његовога Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, решено је:

да се Д-р. Милану Стајићу, лекару среза орашког, округа смедеревског, уважи оставка, коју је поднео на државну службу.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 10 новембра 1904 г. у Београду.

Указом Његовога Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, а на основу чл. 34. зак. о пословном реду у Државном Савету, одобрено је решење истог Савета од 22. октобра ове године Бр. 8265, које гласи:

да се Ђорђе Лазећ, надничар овдашњи, родом из Призрена у Турској и поданик исте државе, по молби његовој, прими у српско поданство заједно са женом Ленком и малолетном децом: Цветком, Марком и Милошем, изузетно од §. 44. грађанског закона, као дојакошњи српски заштићеник.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 31 октобра 1904 г. у Београду.

ГРАЂАНСКИ - СУДСКИ ПОСТУПАК

протумачен начелним одлукама, одлукама опште седнице Касац. Суда и одељења и одлукама управних власти

прикупно и уређио Свет. Јањић

Глава деветнаеста

О уништењу јавне неуредне продаје

§ 503.

(НАСТАВАК)

23

Да првостепени суд треба да цени сваки основ за се, објашњено је овом одлуком.

„Сретен Д., земљ. из Р. тужио је Милана К. сред. писара и тражио да се поништи продаја његовог имања, коју је извршио тужени 9. децембра 1901 године, јер не одговара закону.

а; што није издвојен део задружног му брата Младена па овај продат, јер је он и дужник;

б; што се није држало прописа §. 471. тач. 4. грађ. суд. пост. и

в; што је продавано и његово имање. Првостепени суд одбио је тужиоца од тражења, са ових разлога:

„Из акта ове продаје а на име из пресуде у акту под № 13576. види се, да је жалилац Сретен заједно са братом Младеном осуђен на плаћање дуга повериоцу Павлу Н., за чији је рачун ово имање и продавано, те се тужилац има да одбије од овог тражења.

Пошто су испуњени сви законски прописи, који се за важност продаја траже, то се на основу изложеног и §. 466, 471, 476, 478, 479, 479, 480, 481 и 486 гр. пост. тужилац има да одбије од тражења.“

Но, по жалби тужиоца Касациони суд II одељења поништио је 21. авг. 902 год. под № 5665 ово решење из ових разлога:

„У горњем решењу суд је у опште казао, да су испуњени сви закон. прописи, који се траже за важност продаје, а није ценио сваки жалбени навод посебиче, што је по §. 304. и 305. грађ. суд. поступка дужан био да учини.

Сем тога, кад је жалилац, поред осталих разлога, на основу којих је тражио био уништај продаје, навео и то, да је

истом повређен и пропис §. 471. тач. 4. грађ. суд. пост. онда је суд према распису г. Министра правде од 1. децембра 1886 год. Бр. 5258. збор. 42. стр. 310. код тачке 4. §. 471. грађ. суд. пост. по значној дужности био дужан да претходно о количини земље жалиоца потражи уредно уверење издато од дотичног општин. суда са одбором, а оверено на основу сопственог сазнања од стране полиц. власти.“

Из разлога у I. одељку примелаба Касационог суда, донесена је одлука у III. одељењу у 1902 години № 2845 а под № 4995 и у 1903 години.

Да ли и формални закон — поступак — нема повратну силу, показују нам ове две одлуке.

Васа М. тужио је М. Б. писара, што је 22. августа 1898 год. на јавној лицитацији продао непокретно имање Бр. Н. а попис је извршила општинска, а не полициска власт, па је тражио, да се поништи продаја.

Тужени је доказивао важност продаје. Првостепени суд решењем од 3. фебруара 1899 год. № 1298 одбио је тужиоца од тражења, узев, да је попис уредан.

Али Касац. суд. на жалбу тужиоца, поништи 3. марта 1899 год. № 1901. ово решење са ових разлога:

„Пошто је ова продаја извршена 22. августа прошле године, а то је већ, кад је закон од 14. јула 1898 год. о изменама и допунама грађанског поступка био у снази, то је извршена полиц. власт ову продају као и попис и процену имања требала да изврши. по одредбама тих допуна а на име по §. 466. грађ. суд. поступка, па кад се из акта од № 18497. види, да суд није тако урадио; јер попис и процену није вршила полиц. власт; већ општинска, онда је погрешно, кад је одобрио ову продају и тужиоца одбио од тражења.

Ево друге — супротне — одлуке.

„Светозар К. из Ј. тужио је ср. писара Л. из С. и тражио је, да се поништи продаја његовог имања, коју је извршио тужени на дан 23. септембра 1898 год. поред осталог и за то, што попис није извршила полициска већ општинска власт.

Првостепени суд одбио је тужиоца од тражења решењем од 16. децембра 1898 год. № 25104. узев, да не стоји разлог тужбе, кад је попис извршен пре измена и допуна у грађ. поступку од 14. јула 1898 год. а за које измене и допуне полициска власт није могла ни да сазна, пошто је оглас, по коме је продаја одређена, писан 2. јула 1898 год., а тада је попис могао да важи по закону и ако је извршен од општинске власти.“

По жалби тужиоца, Касациони суд одбио је 26. априла 1899 год. № 3627. првостепено решење.

Општа седница у другом једном спорном случају усвојила је гледиште, изнесено у приметбама Касационог суда од 3. марта 1899 год. № 1901 (I случај) т. ј. да

формални закон — поступак — има повратну силу,

Видети одлуку № 1582 код §. 482 т. 2. по којој сам суд прибавља доказе парничару.

Да тужилац треба да поднесе доказе о неуредности продаје а не да му их набавља суд, види одлуку № 3870 код §. 504.

Види одлуку № 4919. код §. 502. да се заклетвом не може доказивати незнање дана продаје.

И главна заклетва је доказ за основ наведен у тужби, да је продаја неуредна по одлуци Касац. суда од 3. III. 1879. № 696.

Основ, који би за поништај јавне продаје могао да употреби поверилац, не може да употреби и дужник, према овој одлуци Касационог суда.

„Тужилац Гат. тужио је Косту Р. писара полиц., као извршиоца продаје његовог непокретног имања и Љубисава С., Тасу С. и Јевту П. као лицитанте при истој, наводећи, да је ова продаја била неуредна из ових разлога:

а) Што на ту продају није позват и његов поверилац, који је интабулисан, а то је извршна власт по §. 473. грађ. суд. пост. била дужна учинити. Подноси акт г. Министра иностр. дела, из кога се види, да се саопштење није могло извршити благовремено повериоцу Кости П. који живи у Румунској; и

б) Продаја је неуредна и с тога, што су лицитанти Љубисав С. и Таса С. дошли на лицитацију по наговору купца Јевте, за шта се и на сведоке позвао.

в) Неуредна је и с тога, што саопштење продаје није учињено и повериоцу г-ђи Савки П. него њеном сину.

Молио је, да Суд поништи продају и да му се накнади 50. динара трошкова. Тужитељица Савка П. тужила је Косту Р. полиц. писара зато, што није правилно извршио продају имања њеног дужника Гатковића.

Неуредна је продаја с тога, што није саопштена њој, као интабулисаном повериоцу по §. 478. грађ. суд. пост. нити повериоцу Кости П, економу у Румунској и што је оглас о продаји имања у Српским Новинама неправилан; јер стоји прво, да је имање процењено 30.000 динара, а за тим, да имање вреди 140 дуката цесарских.

И она је тражила, да се продаја, као неуредна поништи.

Тужени Коста Р. одговорио је на тужбу Гатковићеву, да је продаја уредна, да је свима саопштена и да је тужиоцу циљ, да продају одуговлачи и дугове не плати.

А на тужбу поверитељице Савке П. одговорио је, да је тужба неоснована, да је продаја сходно прописима законским извршена, као што се и из акта продаје види.

Молио је, да се продаја за снажну огласи.

А на тужбу тужиоца Гат., одговорио је заступник туженога Јевте П.:

Да није истина, да је продаја тужиоцевог имања извршена договорно између лицитаната и да су Љубисав С. и Таса С. дошли на продају по позиву Јевтиним; и да су Љубисав и Таса лицитирали за свој рачун.

На исту тужбу одговорио је и тужени Љубисав С. и то: да није истина, да је продаја Гатковићевог имања учињена договорно између лицитаната, нити је истина, да је он дошао на продају по позиву и наговору купца Јевте П.

Тужени Таса С. одговарајући на исту тужбу навео је: да није истина, да је продаја тужиоцевог имања учињена договорно између лицитаната, нити је он на лицитацију дошао по наговору туженог Јевте, што ни сведоци, на које се тужилац позвао, не могу потврдити.

Судски разлози:

I. По тужби Гатковићевеј.

а; да не стоји навод тужиоца, као да продаја имања његовог није саопштена интаб. повериоцу Кости П. јер се из огласа штампаног у Српским Новинама под № 4821. види, да је овоме преко новина иста продаја саопштена, јер се он није могао пронаћи у Румунској, као што тврди акт Министра иностр. дела № 4936 — §. 364. грађ. суд. пост. —

б; тако исто не стоји навод жалиоца, да је било договора између лицитаната; јер не само што му то сведоци Аврамовић и Мијовић нису посведочили, него на против, први сведок није ни био на продаји; а други вели, да договора никаквог није ни било;

в; не стоји навод жалиоцев. да ова продаја није саопштена интаб. повериоцу Савки П., кад се из акта саопштена напред поменутог види, да је иста саопштена њеном сину и наследнику Богдану.

II. По тужби Савке П.

а; да не стоји њен навод у тужби под 1. и 2. као да њој није саопштена ова продаја, као ни интабулисаном повериоцу Кости П. а из разлога напред наведених под а и в; и

б; да нема никакве законске вредности то, што је у огласу о продаји у Српским Новинама погрешно штампано, као да је имање процењено 30.000 динара, а испод њега опет, да стоји, да имање вреди 140 дуката, пошто се види, да је то штампарска погрешка; а у концепту објаве под № 4127. види се јасно, да је имање процењено 30.000. динара, као што и у објав. огласу стоји.

Па како не стоји ни један услов из §. 501. грађ. суд. пост. да је ова продаја неуредна, то је суд на основу напред наведенога и §§. 504. и 505. грађ. суд. пост. пресудом одбио тужиоце од тражења.

Апелациони суд по незадовољству тужиоца Гат. расмотрио је акта и пресуду првост. суда. Па је исту преначио и пресудио: „Да се огласи, као неуредна, продаја имања тужиоца Гат., извршена на дан 20—V—4895. год. узев да продаја није саопштена тужитељици и Кости П. из Дуљешта у Румунији, као што прописује §. 478. грађ. суд. пост.

Ну, по жалби пуномоћника туженог Јевте, Касациони суд примедбама свог II. одељења од 15—V—1896. год. № 1084. поништио је горњу пресуду Апелационог суда из ових разлога:

„Кад је према интабулисаном повериоцу Кости, који се на страни находи, односно обзване продаје, испуњен услов §. 364. грађ. суд. пост. и од њега нема никакве жалбе и кад други интабулисани поверилац Савка, као интересовано лице није изјавила незадовољство против првостепене пресуде, којом је продаја утврђена то је она према тој извршна поставила, онда је Апелациони суд погрешно, што је по незадовољству дужника Гат. дајући му шире значење без доказа о овлашћењу узео у заштиту права тих поверилаца по званичној дужности и без њихових протеста уништио првостепену пресуду само с тога разлога, што налази да према њима није испуњен услов §. 478. грађ. суд. пост.“

Усвојив ове примедбе Касационог суда, Апелациони суд расмотрио је понова сва акта, па је нашао, да је пресуда првост. суда из разлога у тој наведених на закону основана, тако и с тога, што поверитељка Савка није ни изјавила незадовољство на пресуду првост. суда, којом је њено право и цењено и што дужник Гат. нема право на жалбу у оном, што се тиче самих поверилаца, зато је одобрио првостепену пресуду.

Ову — другу Апелациону пресуду одобрио је Касац. суд 2. X. 96. № 7131.

*

Шта има да ради суд, кад нестану акта — тужба — спор за поништај продај, казује нам ова одлука.

Гаја Мар... земљод. из Лугавчине представио је суду, да је још 2. јуна 1890. године под № 7451. поднео суду овом тужбу противу Петра Л. среског писара за поништај продаје његовог непокретног имања, коју је именовани Петар извршио на дан 12. октобра 1889 г. па како је ово предмет хитне природе, то је тражио, да се исти расправи по закону.

Првостепени суд решењем од 2. V. 900 № 11578. одбио је молиоца од тражења са ових разлога:

„Како се ни из акта продаје, нити пак из ово-судских деловодних књига од 1889 и 1890 год. а по извешћу овосудског архивара на акту № 11578 не види, да је жалилац Гаја подносио ма какву тужбу на продају свог имања, већ да је акт под № 7451 жалба на пресуду општ. суда, то суд налази, да жалба његова није ни постојала на продају његовог имања.“

Но, и да се узме, да је поднесена жалба тужиоца Гаје од 2. јуна 1890 год. № 7451, на продају његовог непокретног имања, ипак је ова по §. 502 грађ. суд. поступка неблагоприятна, па зато се од свога тражења има и одбити, а продаја за снажну огласити.“

По жалби тужиоца Касациони суд поништио је 13 VI. 1900 г. № 5776 горње решење првостепеног суда из ових опет разлога.

„Кад тужилац Гаја тврди да је тужбу на продају његовог имања на време пре-

дао суду, но да је иста, у суду изгубљена, позивајући се за доказ тога на акта по овом спору под № 4040/91. 5936/92, 11727/97, то је онда суд при оцени овог питања требао да има у виду и поменута акта, па по оцени свега тога да донесе своје решење.“

Осим тога, суд налазећи, да је тужба и ако је предата суду од стране тужиоца Гаје према пропису §. 502. грађ. суд. пост. неблагоприятна, није дао разлога у побудама свога решења, зашто налази да је поменута тужба неблагоприятна, што је према §. 306. грађ. суд. пост. дужан био да учини.“

Првостепени суд усвојио је ове примедбе, па је прво изискао од тужиоца препис тужбе на продају из које се види, да је тужилац са ових разлога тражио поништај.

- 1; Што њему није продаја саопштена.
- 2; Што је попис вршила општинска власт, а не полицијска.
- 3; Што лицитанти нису полагали кауцију.

Пошто је тражени Петар умно болестан, то је неспорни судија одредио њему за заступника Милана М. среског писара, коме је тужба и достављена на одговор и који је одговорио, да је продаја уредна.

По размотрењу акта ове продаје, суд је нашао: да је продаја неуредна и поништио је са ових разлога:

Што се из акта продаје не види, да је продаја жалиоцу саопштена, а то је противно §. 478. грађ. суд. поступка.

Што се из списка пописа у акту № 725. види, да је попис извршила општинска, а не полицијска власт, што је противно одредби §. 466. грађ. суд. поступка.

Најзад из протокола лицитације, као јавне исправе, види се, да нико од лицитаната није полагао прописну кауцију, што је противно одредби §. 479. грађ. суд. поступка.

Па, како стоје услови из §. 501. грађ. суд. пост. то се ова продаја, као неуредна има и уништити.“

Ово решење којим је поништена продаја оснажио је Касациони суд.

*

Види одлуку под № 3413 код §. 504.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

КРАДЉИВАЦ ЦРКАВА*)

Уморан, измучен, изломљен, пробијао сам се ја кроз тајгу, са мојим вођом, робијашем Бушаровом.

Бушаров заслужује, да се о њему проговори неколико речи. У свађи њега зову: — Каин!

Он је убио рођеног брата, ради пљачке. Убио га је у веома сличним приликама, у којима се сада ја и он налазимо: у пустој гори. Убио га због тога, што је и брат, као и ја имао новаца. Ја сам узео Буша-

рова за вођу због тога, што је он пре него што се смирио бегео много пута, и знао је сахалинску тајгу, као својих пет прстију. Мене је тај братоубица, разбојник пазио, као да сам био од стакла. Чисто као да ћу се ја сад, сав разбити у парампарче.

А и било је тешко. По тундри, прораслој тајгом, једино се може човек и пробити, на, у тундри одраслом, сахалинском коњићу. Догађало се, да се морало прескапати преко јама, великих пањева и дебала која су лежала оборена. Кљусад су пажљиво прво бирала место копитом, пре него што на њега стану, централа се преко жила од дрвећа, које су штрчале, спотурала се, падала, пропадала у благо до трбуха, а пара се од коња пушила. Сваког тренутка је човек морао кљусе нагајком шибати, да би се извукло или тресети. Тек што извуче прве ноге, а оно већ је пропало задњима. Час легнеш преко главе, час преко сани, или се скљокаш заједно са кљусетом.

— Држите се, ваше високоблагородије, само још мало! — куражи ме Бушаров, који је јахао преда мном, сада ће мо најћи на стражару.

Пресекли кроз тајгу пут, поморили на том над човечанском напрезању масу народа, — а путем нити се можеш провести ни пројашити. Наместили стражаре „да чувају пут“, и ма да је пут одавно напуштен, но ипак на сваку стражару, по обичају, одређују се по два чувара робијаша.

Било је већ вече, када смо се добатргали до тога пута, и до једне стражаре. У стражари је био само један стражар — старац, други је отишао већ неколико дана има у казамат по храну.

Ја се не сећам како сам се довукао до колибе, легао и заспао као мртав. Пробудио сам се у зору. Старац је клечао, и молио се Богу пред једном маленом и почађалом иконицом у углу.

Премећући и грешећи прочитао је „Богородице Дјево“, „Оче Наш“ „Царе Небесни“, с пете на девету „Вјерују“, и почео се молити својим речима:

— Покрове Пресвете Богородице, помилуј нас! Вазнесење Богоматере, сети се грехова наших и заузни се! Казанска Мајко Божја, помилуј нас! Помјани Господе, рабе твоје (те и те) за упокој! Помјани Господе рабе твоје (те и те) не за упокој већ за здравље! Помјани ме Господе, када дође царство Твоје!

Поклонио се дубоко, дубоко, затим се подигао и рече:

— Амин!

Прекрстио се још неколико пута и пође.

— Здраво деда!

— Здраво ваше високоблагородје!

Бушаров ме већ чекао са топлим чајником, који је он увек на путовањима носио са собом заједно са храном, паштетом штрасбуршком и сардинама. У дућанима колонизационог фонда, створеним да се задовоље потребе робијаша, насељеника и ситних чиновника, ништа не може човек добити да купи осим штрасбуршких паштета и сардина. Тако је то паметно уређено.

*) Из Сахалина од В. М. Дорошевича.

И тако, смо ми сели у тајги, да до-
ручујемо гушчијих цигерица са трифлама
и сардине са деликатесним зејтином.

— Деда, ајде да попијеш са нама чашу
чаја.

Старац је постојао, постојао:

— Хвала на љубазности.

И ма колико да сам их нудио да седну
са мном нису хтели. Ја сам седео на док-
сатићу, а старац и Бушаров мало подаље.
Иначе:

— Пије ред!

А ред је, види се, старац волео. Попив
чашину чаја, он је испљускивао остатак
у траву, превртао чашу к врху дном, ме-
тао на дно огризак шећера и говорио:

Благодарим на угошћењу!

— Хоћеш још, чича.

— Не, хвала, довољно је.

И тек по трећи пут би рекао.

— Но, ако ваша милост хоће, онда
налијте!

На сардине се чича насмејао:

— Безглаве рибице!

А паштете је поискао још.

Чај је пио жудно:

— Давно се нисам частио. Има већ по
године нисам чаја пио!

Старац је био натмуштен, ћутљив, но
чај га је разговорио,

— А ти чича, идеш ли на станицу?

— Не. За тајн иде Михаило. Он је млађи.
А ја шта ћу? Шта да радим тамо? Већ
две године нисам био.

— Па тако и живиш ту, не виђајући
се ни са киме?

— А од куда овде људи? Тако ако за-
лута какав медвед, поплашимо га. Или који
што се луња...

— Бродјаге, (скитнице) објашњава Бу-
шаров.

— Да они. Дође, огреје се, замоли за
комад леба, даш, преноћи — и иде даље.
А људи, откуд њих овде!

— А није страшно чича?

— Од чега страшно? Шта има човек
да се боји? Бога се треба бојати, а људи
не. Нисам ни ја људима ништа учинио, а
ни људи мени. Чега имам да их се бојим?

Старац је постао поверљив и разгово-
ран, тако да сам му могао поставити нај-
тугаливије питање:

А због чега си ти чича доспео овде?
На Сахалин?

Старац је у то време допио последњу
чашу чаја, појео с длана све мрвице, и пре-
кретио се три пута.

— За арање светих Божјих храмова.

Признајем да сам очекивао све пре
него то.

— Како то?

— А тако.

— Како тако? Пијан шта ли?

— Зашто пијан. Трезан. Ја још из мла-
дости, ништа друго нисам ни чинио! Све
по црквама. Опљачкао сам око тридесет
цркава, може бити и више. А, на тридесет
првој нисам Богу угодно, и заглавио сам.

— Како то... Па то је злочин такав...

— Какав злочин?

Старац ме погледа строго и озбиљно.

— Ја никога нисам уцвелио. Ја од људи
нисам ништа узимао. Ја сам узимао од
Бога. Да узимао сам од Бога, оно што

њему не треба. И Бог ми је и давао, и чим
сам даруо оно што је њему нужно, он
ме је и казнио.

— Како то опет? Како то, оно што
Богу не треба?

— А шта је оно све што је у црквама,
и откуд оно?

Жртвовано? А шта ти мислиш Богу
је угодна свака жртва? Свака?

Старац је падао у ватру.

— Други мужик огули целу околину,
дотера људе до просјачког штапа, кошуље
им поскида, па онда поклони што цркви,
и мисли да ће у свеце! Јели мила таква
жртва Господу? Не, брале, што трудом и
правим срцем стекнеш, принеси Господу
Богу, — то је њему жртва!

— А по чему знаш шта је Богу угодно
а шта није?

То ми знати не можемо. Али по после-
дицама се види. Узео си и ништа ти није
било, знаш Бог ти је дао оно што није
за њега. Целог живота ништа ми се није
десио. Још каквих је ту послова било.
А ту узео, тако рећи ништа, и ухватили.
Дирнуо си оно, што је Богу угодно, и држи
се. Значи, Богу је неко принео жртву од
чистог срца и праведног труда, — жртва
савршена. А ја је узео од Бога. Зато је
сад и казна. Праведна је и велика пре-
мудрост Божија.

Заћутали смо.

— Како си ти то радио? Обијао цркве?

— А, дешавало се да сам и обијао:
нерадо одговараше старац. Само ја то не
волем. Зашто ломити храм Божји? Нама
то не треба. Опасно је, и затећи могу лако.
А онако с молитвом и полако боље је.
Останеш после вечерња и скријеш се где-
год. А кад закључају цркву — изађеш.
Помолиш се Богу пред престоним иконама,
да Господ Бог просветли ум, да не би узео
што, што је Њему угодно, и узимаш што
нађеш да је право. А у јутру, када за
јутрење отварају цркву, тамно је још, сви
сани, онда неприметно одеш.

— И тако целога живота?

— И тако целог живота.

— Но и та иконица што виси у углу,
и то је такође може лако бити?

— Покров Пресвете Богородице? Велим
ти, пре две године када сам на станицу
био. Тамо сам на гробљу узео. Скинуо сам
с крста.

— Како то? И гроб, последњи мир...

— А на што ће тамо икона? Зашто да
труне под кишом? Још татарштина је може
узети, лонце њоме да покрива. »Дашчица!
Њима је све дашчица! А ту је икона на
свом месту. Како је ред. Пази се.

— Но, а овде си ти оставио стари по-
сао. Овдашње цркве не дираш?

— А шта има из овдашњих цркава да
се узме? Зар овдашњи народ мисли о Богу?
Шта ће он понети цркви? Воли он то по-
пити. Овде је свет заборавио на Бога, а
и Он на њега. Код њих би Бог просјак
остао, а због тога и они голи иду! Народ!
Очи моје да га не виде! Због тога и на
станицу не идем, због таквог народа! Грех
сами.

И старац је срдито плувао, говорећи
о народу који је заборавио на Бога.

— Чудан старац! — каже Бушаров,
када смо одмакли од стражаре, — но веома
је побожан, веома! То свако овде зна.

ЛАЖНЕ НОВЧАНИЦЕ

ИЗ ХАРТИЈА ЈЕДНОГА ТАЈНОГА ДЕТЕКТИВА

(СВРШЕТАК)

Моја је сумња још од почетка падала
на Павла Рубова. Не знам зашто, али ми
се она појачала од одласка Бајгнеровог.

Једнога сам дана по том седео у Он-
словљевој кафани са Олгом, и тада сам
упознао комисионера за сточну трговину,
по имену Шлома Калшова, који је сва-
како имао трговачких веза, са Рубовом.
Видео сам да имају и новчаних веза, по-
што су мењали међусобно новце, а када
су отишли, нађем на месту, где је Калш-
шов седео, једну новчаницу од педесет ру-
баља. Ја је узмем ћутећи и метнем у џеп,
да бих је на само добро разгледао.

Та ми околност са свим утврди моју
сумњу, а претвори је у поузданост, када
сам се после неколико дана нашао са Калш-
шовом и овај ми се жалио како је изгу-
био новац. Ја сам га тешио, да се као
може још и наћи, јер ће свакако бити те-
шко ономе, ко је нашао да протури тако
велику новчаницу, а да не буде осумњичен.

За сваку сигурност одем код директора
банке и покажем му новчаницу.

»Ово је лажна новчаница!« узвикну
он одмах. — »Хоће те ли да видите ори-
гиналну?«

И одмах за тим показа ми новчаницу,
са истом серијом и нумером. »Видите ли
господине Грујићу, ове су две новчанице
са истим бројевима, а то не може бити
код правих! Хвала вам, можда ћете про-
наћи у брзо и фалсификаторе, а то ће
бити добро за јавност и сигурност!«

Отидем и од Олге се распитам, где могу
у брзо наћи Калшова, пошто имам да му
саопштим нешто врло важно. Препоручим
јој да све то чува у највећој тајности и
она ми радо обећа.

Идућег ме је дана већ чекао Калшов.

»Ви имате нешто да ми кажете?« упита
ме он, чим сам наишао.

»Да, само на миру, да нас нико не би
приметио.« По том се обратим Онслову:

»Пустите нас где у засебну собу!« и
овај нас уведе у своју спаваћу собу.

»Нађена је новчаница!« рекох ја.

»То сам већ мислио.«

»Она је била Рубовљева?«

»Да!«

»Знате ли, да је лажна?«

Он се запрепасти и понови: »Лажна?«
»Да, ја сам ту новчаницу испитао у
банци.«

»Света мајко Божја!

»Тражите другу новчаницу на место
ње, али, преклињем Вас, не спомињите
моје име!«

Ја ћу, се добро чувати!

»Али редите ми Рубовљев стан?«

»Добро, то могу; он станује у улици
Штука бр. 13.«

»Добро, ствар је, што се мене тиче, свршена!«

»Ја се могу надати, да ћу добити накнаду за мојих педесет рубаља!«

»Само да ћутите о мени!«

»Заклињем се!«

По том изађосмо обојица у кафану.

Ту је већ седео Павле Рубов са неким мени непознатим човеком, и баци на мене испитујући поглед. Ја се, наравно, нисам збунио. Међутим се Рубов врло пријатељски понашао са оним странцем и Калшовом.

Када сам доцније рекао да морам послом, и отишао, на пошти сам већ затекао Калшова, где ме очекује.

»Он ме је држао за безбеднога! У осталом, ви се добро припазите, јер је он обратио пажњу на вас Наншову!« пришаву ми Калшов.

»Ко је тај?«

»Човек, који је с нама седео, трговац је, али не ужива добар глас!«

»Хвала вам!«

Кад сам дошао после ручка кући пришла ми је у сусрет Олга и рекла:

»Тетка ми је болесна, те сам зато овде, у осталом и иначе сам хтела говорити с вама, али вас не нађох. Рубов је обратио пажњу на вас Наншову; свакако да обојица нешто зло смерају!«

»Ви не верујете Рубову?«

»Не, то никако!«

»И ја му не верујем, госпођице Олга!«

»Ја мислим да он чини рђава дела.«

»И ја у то верујем! Има ли он веза са вашом тетком Катинком?«

»Ништа друго, до што му је дала подкирију један подрум.«

»Знаете ли где је тај подрум?«

»Не, ни помена! Ја чак мислим да ни сама тетка Катинка не зна све одаје овога замка!«

»Како би то могло бити?«

»Замак има силество одаја. Пређе је тетка Катинкин муж водио надзор над замком, а када је он умро, надзорништво је прешло на тетку Катинку, и она никада није имала довољно времена, да и о томе мисли!«

»То је свакако разумљиво.«

У то време, већ у новембру месецу, почело хладније време; по мало је и снег падао. Одмах сам се сетио оних трагова од стопа, које сам виђао пре кратког времена. Потрудим се мало, и труд ми не испаде без успеха, јер сам код једних врата нашао трагове од два пара мушких стопала.

»До ђавола, да нису сада унутра?« упитах се. Трагањем утврдим, да нема никаквих других трагова, и закључим да су ти тајанствени радници на сваки начин и сада у замку Борову.

По том се кренем у шетњу и нађем се у штука улици код броја 13. Кућа је била празна, и на свима је прозорима било објава о издавању куће под кирију.

»Аха, помислим се у себи. Птица је одлетела! Мора да је посумњала што!«

Вратим се кући, када ми у собу уђе Олга.

»Драги господине Грујићу, код нас се десно крах!«

»Како то?«

»Ја остајем сада код тетке Катинке.«

»А зашто то?«

Она попрвене. »Тетка Катинка вам је можда већ говорила о томе.

»Да вас Рубов хоће за жену?«

»Истина је!«

»Ви му не смете дати своју руку!« рекох ја озбиљно.

»А зашто не?«

»Прво за то, што је он зликовац!«

Она се престрави: »Зликовац?«

»Да, фалсификатор! Знам, да вам се могу поверити, Олга, њега ће скоро ухватити и притворити!«

»То сам већ давно мислила!«

»Тако је!«

»Али још нешто, господине Грујићу, ко је тај други што би мене волео?«

»Зар можете још и да питате, Олга? Зар не видите, да сам ја тај, чије срце за вама гине? Од када вам још хтедох то рећи! Чему имам да се надам?«

Она клону главом на моје груди.

»Ви сте се издали. Али један доказ поверења само? Јесте ли ви — полицијски чиновник?«

»Од куда вам то пада на ум?«

»Рубов је то рекао.«

»Када?«

»Одмах још, када сте дошли амо!«

Мало сам се збунио, али сам знао, да јој се могу поверити, и рекох за то:

»Олга, ја те љубим из дубине душе; да ја сам полицијски чиновник!«

Олга ее заплака:

»И ви ме никада нећете оставити?«

»Никада, Олга, бићу ти веран, али само нека то остане још за који дан тајна за твоју тетку.«

Она ми то обећа, пољубисмо се и растависмо. Ја се повукох понова у собу, где сам премишљао. Задатак ми је био решен, а сада имам још и младу! Само још кад бих могао авансовати, када би ми се могли повећати приходи, могли би смо се и венчати!

Са тим мислима легао сам да спавам. Сутра сам хтео да предузнем кораке, да притворим Рубова.

Једва најзад заспах кад ме пробуди звонце у кревету. У трену ока скочио сам из кревета ухватио револвер, и стао иза врата.

У том видех кроз помрчину две људске прилике и узвикнух:

»Станите, или пуцам!«

У том осетим да крај мене прохуја кнута.

Испалим револвер, зачу се један узвик и чу се шкрипа браве. Прилика је нестало.

Сада упалим свећу. Врата су била закључана на замку. Употребим оруђа, која ми је оставио Бајгнер, потрчим у пошту и телеграфујем полицији у Сирад, молећи да се Рубов притвори. Калшов ми је преко Олге поручио.

»Он је у замку Крибелову.«

Одмах ми је одговорено из Сираде: »Сутра у 7 часова изјутра све ће бити спремно за поход у замак Крибелов.

Комесар Калински.«

У одређено време био сам спреман најмим кола и убрзо ме одвуку у Сирад.

Комесар Калински прими ме, узе десет козака и посла их напред са заповешћу, да нас тамо очекују. Комесар седе са мном у кола, а пратио нас је један жандарм.

Стари замак Крибелов био је забачен, пола сата далеко од руске границе. Када смо дошли, у једном шумарку чекали су нас козаци. Време је било снежно; што кажу, да човек једва извуче руке из џепова.

За тим приђосмо замку. Жандарм залупа јако на уласку и изнутра се зачуше кораца. Козаци су међутим већ посели све излазе. У том се отворише врата и појави се једна жена.

Комесар упита за Павла Рубова: »Је ли код куће домаћин?«

»Ту је, сад ћу га звати!«

За тим се појави Рубов, и уплаши се кад виде комесара, а мене дотле нису још угледали. По том изађем и ја пред њих, и Рубов рече:

»Ах, то сам већ мислио, то сте ви тај из берлинске полиције!«

Одмах прискочише на њега два козака и везаше га тако, да није могао мрдати рукама.

»То је боље, иначе би млади пријатељ могао имати несреће!«

Козаци, смејући се, као да су то знали, извадише му из одела револвер и један мач.

»Ви сте неки дан плаћали нешто трговцу Калшову, што сте му били дужни за неке трговачке артикле?«

»Јесам!«

»Међу тим новцима била је и једна новчаница од педесет рубаља?«

»Била је!«

»Та је новчаница лажна!«

»Не, то неznam. Ако то Калшов тврди, ја од себе одбијам!«

»Ви сте правила сами овакве новчанице, не одричите то!« рекох му ја.

»Шта знате ви о томе?«

»Видео сам вашу радионицу!«

»Где?«

»У замку Борову!«

Рубов побледе као крпа.

»Па шта имам онда да одричем? То сте могли одмах рећи!«

»А који су вам другови?« упита Калински.

»Именоваћу их доцније.«

Калински оћута, па за тим рече Козацима:

Ви ћете нас пратити у Сирад, од куда ће се овај опет вратити у Острово!«

Огрнуше Рубову једну бунду и метнуше га у кола.

Комесар се лупи по глави.

»У мало не заборавих да претресем кућу!«

Ја му, наравно, следовах. Комесар је видело се, у томе био веома вешт за претрес куће, јер је за кратко време нашао силу новчаница, па рече:

»Ха, ха, та шта има још да одриче? Десет година у Тоболску су му сигурне!«

По том наиђосмо на једну одају, из које се чуло неко стењање.

»Шта је то?

»Ах, драги господине, ту лежи један рањеник!« рече служавка.

»Покажита нам га; дајте мало светлости!«

Када се она врати, видесмо Калински и ја пред собом Леонтова Наншова у постели.

»О, пријатељу, ми се познајемо још од неки дан?«

Рањеник је ћутао.

»Да нисте ви Леонтов Наншов?« упитам га ја.

»Јесам!«

»Ви сте били синоћ у мојој спаваћој соби у замку Борову?»

»Јесам!«

»Ви сте ме хтели убити?«

»Да по наговору Рубовљевог!«

»Јесте ли чули?« обратим се Калинском.

»То ће Рубову донети још пет година!« одговори овај, па се за тим окрете служавци:

»Кроз један сат биће рањеник однет одавде! — Сада већ немамо шта више да радимо овде. Напред!

Кад смо сели у кола рече Калински:

»Но, Рубове, ви сте то лепо радили! Ми смо ухватили и Леонтова, и од њега имамо признање.«

»Шта знам ја?»

»Само не лажите! Вама су већ и иначе сигурних петнаест година у Тоболску!«

»Та оставите ме на миру!«

Калински се смејао: »Бићете ви већ питомији, јер сте већ били један пут наш; само ће овога пута бити горе, много горе!«

Шта је Рубов на то одговорио, није се могло разумети. Чим смо стигли у Острво јавио сам у Берлин депешом, да је све срећно пошло за руком.

О Ускресу сам постао комесар, а о Духовима сам се венчао са Олгом. Били смо већ венчани, кад нам је стигла вест, да је Рубов заиста осуђен на петнаест година робије у Тоболску, али да се првом указаном приликом убио из неког скривеног леворвера.

Стари Онслов, који нас је баш у Берлину походио, додао је на то:

»То се могло предвидети, јер је он био opak, пргав човек! Величина казне свакако да га је довела до очајања!«

Олга склопи руке: »Ах, сиромах! Да је добио добро васпитање, сигурно не би постао рђав човек!«

Наншов је прошао са шест месеци затвора.

превео Д. В. Банић.

ИЗ СТРАНОГА СВЕТА

ЊУЈОРШКИ „КАДЕТИ“

— опомена младим путницима —

Баћићемо поглед на разне методе, којима се служе у Њујорку при трговању са женскињем, да би се младе и неискусне путнице умеле добро чувати од тако званих »кадета«. Те хијене у људском облику, бацају око најпре на младе девојке, које дођу са стране у Њујорк. Таква млада

путница свакако не може бити довољно предострожна; најпре је склептају професионалне трговкиње са женскињем, које су биле чланице више религијозних и моралних друштава, па једна од њих иде са својом »робом« у какав хришћански манастир у Швајцарској.

Да речемо најпре што о самој речи Њујоршки »кадети«. Пређашњи полицијски комесар *Greene* дао је дефиницију за кадете, да су то »младићи, чије се занимање састоји у томе, да доводе девојке у јавне куће.« Тако им је дато врло добро име, које их карактерише потпуно.

По судским салама откривају се безброј срамних примера американске трговине са женскињем, али у пркос томе »кадетство« је у највећем цвету у Њујорку, више но икада пре; тако, да морамо поновити речи судије Корнела, који је рекао, да је оно дубоко укорењено зло на срамоту Њујорка. И судија Најбургер изјавио је на једном судском претресу, да су мреже кадетске у неописано већој мери распрострањене последњих година у Њујорку. На једном претресу, где је био случај са једном девојчицом, која је једва пошла у школу, Махон, судија, који је судио, узвикује: »Ше могадох никад ни замислити оваку стидну ствар!« По Њујоршким добротворним друштвима, узвикују моралисте, како се не памти у историји Њујорка за тако огромну трговину са децом, као што је сада воде ти »кадети;« тако су »кадети« постали типична Њујоршка фигура, а »трговина« им је толико распрострањена, да има карактер праве организације.

И у истини су Њујоршки »кадети« основали свој »кадетски клуб,« у коме се чувају и штите интереси њиховога реда, и саветује о »трговачким пословима.« Ту имају и праву »берау.« По решењима клубских седница врше се експедиције несрећних женкича за Европу, у пратњи »кадета,« који их смештају по европским кућама.

»Кадети« никада не оскудевају у новцу. Дође ли ма који члан у опреку са законом, дотични клуб узима најбољег адвоката и ставља му на расположење велике суме за спас свога члана.

Да »кадети« стоје у непрекидним односима са сопственицима извиканих кућа, видело се приликом претреса вршеног код »трговкиње« Коре Братфорд. Из њених »књига« видела је Њујоршка полиција, како је она плаћала »кадетима« за сваку добављену девојку извесну одређену таксу. За девојку, која је тек дошла у Њујорк 15, за американску или какву девојку, која је у Њујорку више од две године, по 10 долара од комада.

Најобичније варају сироте девојке, да их воде у добру кућу, у службу, са примерном платом, па кад их примаме у кућу, пресвуку им одело и затворе у собу, у којој има прозор са решетком, или је напушкају у какав амурлук затворен капком. Није био један случај, да је полиција налазила скривене девојке у ужасним затворима без зраке светлости. Те су жртве пуштане у слободу од стране »кадета« само у случајима, када се нису

могле употребити па и тада под претњом смрћу.

Њујоршки »кадети« стоје у најчвршћој вези са посредницима за набавку младих, који — није редак случај — имају и сами по једну јавну кућу у најлепшим крајевима вароши, те за то девојке никада не могу бити довољно обазриве, да би се сачувале грозних канца ових »трговаца.«

»Кадети« лутају по улицама, парковима, око музеја и фабрика, свуда где се налазе младе странкиње, јуре за њима ословљавају их и врбују у своју корист.

Један је од најопаснијих посредника 73. годишњи старац Алторнеј Стрет. Полицијски су детективи били толико вешти, кад су се обратили старцу за »добру робу,« да их је овај сматрао за добре и масне птице. Кад су чиновници понова дошли, на вратима их је дочекао 13. годишњи унук Стретов, са речима: »Деда има за вас горе пуну собу девојака!«..... Осам младих девојака, које су тражиле себи службу, отргнуте се из руку овога неочека.

Интересна је преписка тога старца, која је нађена приликом претреса у његовом стану. У једном писму каже: »Пошаљите ми одмах повише девојака!« — У другоме: »Доведите девојке у среду. За цену доћи ћу к вама. Нека буду сваковрсне, али и високе. Морају бити лепе, а по могућству Хришћанке!« На жалост по закону од 1838 године овакви трговци могу бити кажњени највише са 500 долара или једном годином затвора! То је, по мишљењу њујоршке полиције, и главни разлог, да се трговина са женскињем у »земљи слободе« распрострањела у толикој мери.

При крају да поменемо погрешно уређење Њујоршке државе у томе, што је по њиховом закону слободно сваком варшком кмету да може венчати пар људи по правилима цивилнога брака, и отуда су кметови често, и противу своје воље, учесници срамних »кадета.« Када »кадет« не може на други начин да сурва своју жртву у грех, он јој обећа брак и кмет их венча. Млада девојка сада је потпуно сигурна, али ускоро по том, она је већ на месту, које јој је »кадет« припремио. Тако је често пута за извикане куће цивилни брак.

Један је адвокат Њујоршки доказао, да је у непосредној близини судске куће било неколико извиканих кућа, којима су противу своје воље биле заробљене десетине девојака од 13—18 година старости. На претресу једнога случаја са девојчицом од 13 година, судија се грози и вели: »Судио сам више случајева, али ни један није имао тако страховитих појединости при силовању. Штета је, што не могу да изречем и казну батина!« По том је пресуда гласила за »кадета:« десет година робије. — — —

Свакако да је далеко још од нас ова несрећа у толикој мери, али западњачка »цивилизација« осваја — чувајте се младе Српкиње!

Д. В. Банић

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања.

I.

«У нашој општини, налази се солско стовариште, одакле се продаје со, за замашан део Србије.

Унос соли износи преко милијун килограма. Ова се со не мери на општинским мерима, али како се уноси и продаје на територији ове општине, то је суд нашао, да на ову со треба наплатити таксу по закону о општинској мерини.

Кад је у томе погледу учињен извесан корак, онда је управа солског стоваришта одбила плаћање без много разлога, изnoseћи, како је то државна со, а држава вели не мора ову таксу да плаћа.

Општински суд, међутим, налази, да овде не стоји случај чл. 8. става првог, закона о општинској мерини, пошто држава не набавља со за своју потребу, него за продају, дакле спекулацију.

Пре него што би учинио даље кораке по овоме, суд жели да чује мишљење тога уредништва, па зато га моли, да по овоме изволи казати своју реч.»

— На ова питања одговарамо:

Погрешно је тај суд разумео став први чл. 8. закона о општинској мерини (кантарини).

Није се њиме то хтело рећи, да држави мора набављати неке ствари специјално за своју потребу, па да оне буду ослобођене од плаћања мерине.

Битни је захтев да ту набавку врши држава непосредно, а не преко посредника — агитерата, и у опште за своју потребу, па макар то било и спекулативне природе, и она онда не плаћа мерину.

И пре новог закона о мерини од 1896 год. то је питање покретано, па га је Државни Савет, у седници својој од 19. новембра 1891 год. Бр. 3013, решио на штету општине.

Ево како гласи то решење:

«Да држава ништа није дужна плаћати општини на име мерине за со из ових разлога:

1. Ако се та мерина плаћајује за стварну услугу, т. ј. за употребу општинских мерила, онда држава није ништа дужна плаћати за то, што се она тим мерама не служи, него својим, по овлашћењу чл. 19. законе о монополу соли; и

2. Ако се мерина, коју општина плаћајује за себе, сматра као нека врста извора, или боље рећи дажбина, коју је општина овлашћена за себе наплаћивати, онда ни у том случају држава није дужна плаћати, јер она је овлашћена, да за подмиривање својих потреба плаћајује од својих суграђана разне порезе и таксе, али није дужна да их она појединцима или општинама плаћа.

II.

«У закону о општинској мерини, а имено у чл. 14. прописано је, да жалбе противу пресуда општинских власти, по кривицама, разматрају надзорне власти.

Да ли према овој одредби, може жалба ићи «Државном Савету?»

— На ово питање одговарамо:

Кад год није чисто административни спор, него је кривица, онда се партија могу жалити

Савету само тада, ако у дотичном закону, на основу којег се казне изричу, нарочито стоји, да има места жалби Државном Савету, а кад год тога нема, онда не може ни жалбе бити.

Из реч ипак, «надзорне власти», никако се не може извести закључак, да у те надзорне власти долази и Савет.

У овом специјалном случају још и зато, што се у чл. 26. правила о извршењу закона о општинској мерини, од 6. марта 1896 год. ПБр. 8959, која су прописана на основу чл. 15. поменутог закона, нарочито вели, да Министар народне привреде решава у последњем степену.

III.

Један средски званичник пита:

«По закону од 22. јуна 1882 год. о монополу Државне Штампарије, за извесне сорте штампане хартије, а имено по чл. 4. казни се до 2000 динара онај, који би се ухватио да штампа или продаје монополисане хартије, које су побројане у чл. 1. поменутог закона.

Које власти изричу ову казну, о томе закон ништа не вели.

Међутим, то је потребно да се зна, јер се често по књижарама нађу бланкети, донесени са стране, који се према чл. 4. не би смели продавати.

Моли се уредништво, за потребно обавештење по овом.»

— На ово питање одговарамо:

Закон од 22. јуна 1888 год. о монополу Државне Штампарије, за извесне сорте штампане хартије, не важи више, јер је укинут законом о установи нових државних монопола на жигице, петролеум, хартије за цигарете и алкохол, од 3. августа 1893. године.

По томе закону, штампање и продаја монополисанних хартија, које су биле побројане у чл. 1. закона од 22. јуна 1872 год. прешло је на Управу Државних Монопола, и то је трајало све до 1. маја 1902 године.

Овога, пак, дапа, изменом члана 7. од монополских хартија, које штампа, издаје и продаје Управа Држ. Монопола, изузете су ове хартије: сви обрасци и формулари, изводи црквени, сточни пасоши, депозитне књиге, регистри, деловодни протоколи, прописи, прописнице и вежбанке, и у опште све оне хартије штампане, које се искључиво употребљују за државну, општинску и школску службу потребу, па штампање и издавање ових пренесено на Државну Штампарију.

Ни овим, ни којим другим наређењем, није ништа ближе одређено, како ће се казнити они, који штампају и продају ове хартије, јер се наређења чл. 22. закона о установи нових монопола свакако не могу однети и на ове случајеве, кад њих баш овај закон изречно издваја.

Према томе, ово питање у опште стоји отворено, и њега треба регулисати законодавним путем.

IV.

Један полицијски чиновник пита:

«Да ли према новом Уставу још важи распис Министра Народне Привреде, од 18. јула 1880 год. ПБр. 1724, који је регулисао: како ће се изнајмити пошиљаци оних писама, која су остала непредата због тога, што се није могао пронаћи прималац, а који је прописан на основу чл. 47. закона о поштама, пошто се на начин, који је он прописао за отварање пи-

сама, може сазнати и садржина ових, а то не би смело бити по чл. 23. Устава?»

— На ово питање одговарамо:

Овај распис не важи више зато, што је чл. 47. закона о поштама, мењан у 1896 години, и по тој измени писма се не отварају више онако, како је овим чланом било предвиђено, од стране комисије, коју би одређивале полицијске власти, него је остављено Министру, да он пропише правила о томе, што је он и учинио у 1903 год. одређујући перманентну комисију од чиновника својих, за овај посао.

Од савесности ових чиновника зависи, да ли ће се повредити наређења чл. 23. Устава.

За апсолутну заштиту од тога, треба законодавним путем саобразити наређења чл. 47. закона о поштама, уставним наређењима.

V.

Један средски писар пита:

«У овом срезу, где сам ја са службом, образовано је акционарско друштво, за подизање електричних построја за осветљење и употребу као моторне снаге, на реци В.

Сем грађевине, коју друштво мора подићи на самој реци В., оно ће имати извесна постројења и ван ове, па чак и у суседној вароши, коју мисли осветлити, и где ће се чинити употреба електрицитета за разне индустријске циљеве.

Потребно је да се зна, које власти дају дозволе за ова постројења, па молим уредништво за нужно обавештење.»

— На ово питање одговарамо:

Све замашније грађевине на води и сама употреба воде, подижу се по дозволи окружних начелстава, по наређењима закона о водама и њиховој употреби, па наравно, и за електрична постројења, у колико су ова везана за употребу воде, и у колико се за њих морају подизати грађевине на води.

Ако се за електрична постројења морају подизати грађевине и ван река, и где употреба електричне снаге не прелази 50 киловата, онда и те дозволе дају окружна начелства по чл. 61. правилника Министра грађевина од 17. априла 1902 год. зб. 57. стр. 216, а за снагу преко 50 киловата, сам Министар грађевина.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ТРАЖИ СЕ

Станојка, жена Љубисава Гачића, из Сибилице ср. космајског, побегла је 25. пр. м-ца, од свога мужа; и до 1. овог месеца била у једној олд. проститутској радњи, а тада је отишла незнано где. Препоручује се свима полицијским властима, да Станојку потраже и у случају проналаска упуте своме мужу на пројужење брачног живота. УБр. 38929.

Јован Вујић, слуга код г. Николе Вујића, арт. капетана у пензији, напустио је свога газду 4. овог м-ца и незнано где отумарао. Јован је стар 16 год., висине обичне, лица смеђег, носа правилна, косе смеђе. — Позивају се све полицијске власти да Јована потраже и нађеног спроведу овој управи с позивом на Бр. 12248.

Смрзнут човек, нађен је 1. ов. мес. у колеби Милана Ђаковића из Д. Шаторње у ср.

јасеничком, окр. Крагујевачком. Полицијским увиђајем и лекарским прегледом утврђено је да је умро од зиме, јер је подеран у подераним хаљинама био. Идентичност његова није утврђена, јер је непознат у околини. Стар је око 50 год., просед, браде рије дугачке, висок 1-70 мет., лева рука пресавијена и саката, а тако исто сакат је и у обе ноге. — Позивају се све полиц. власти да јаве нач. окр. крагујевачког с позивом на Бр. 10973 ако им је ово лице познато: ко је он и има ли где фамилије.

Нађена овца. У кварту палидулском нађена је једна овца на улици. Сопственик нека се обрати поменутом кварту, где ће је добити.

ПОТЕРЕ

Драгутин Лазић, редов 1 чете III батаљона VI пешад. пука „Краљевића Борђа“, који је побегао из команде и извршио опасну крађу г. Душану Тодоровићу, бакалнику на Теразијама, па од ова. полиц. органа ухваћен и спроведен војним властима, побегао је из ова. гарнизонског затвора 4. ов. мес. Он је раста врло малог, сувоњов, смеђ, без бркова, тихог говора, у војничком оделу без шињела и опасача, на нарамницима носи знак VI пука — „6.“ — Позивају се све полиц. власти да Драгутина живо потраже и у случају проналаска овој Управи спроведу с позивом на Бр. 38643.

Милош Вранковић, звани „Бумбаш“, познати коцкар и допов, извршио је опасну крађу ствари Богдану Петровићу, из Ваљева и побегао. Крадљивац има 34 год., раста је омањеног, дежмекаст је, приомањаст, наглув, из-

је потраже и у случају проналаска спроведу Управи гр. Београда с позивом на Бр. 38769.

Митар Николић, из Крагујевца, у друштву са **Стеваном Гудурићем,** извршио је опасну крађу Софији удови Мишовића из Бањана, ноћу између 9 и 10. ов. м-ца, одневши новац, дуван и папир. Стеван је ухваћен, а Митар је средњег раста, плаве косе и очију; бркова и браде нема, стар је до 18 год. Од одела имао је на себи капут, прелук црн, панталоне суре, црн шешир и на ногама ципеле. — Позивају се све полиц. и општинске власти да Митра потраже и у случају проналаска спроведу начел. ср. посавског на Убу, с позивом на Бр. 20970.

Непознато лице, 7. ов. м-ца на опасан начин украо је Василију Јовановићу, бравару ова., 4 пара панталона плавих радничких, три капута, три прелука, један пар чизама, један пар ципела и два црна шешира. — Позивају се све полиц. власти да потраже покрађу и непознатог крадљивца и у случају проналаска спроведу Управи гр. Београда с позивом на Бр. 30248.

Радојко Срећковић, из В. Крчмара, **Стеван Лазаревић** и **Славко Радовановић,** из Лапова, 9. ов. мес. ноћу побегли су из притвора крагујевачког прв. суда. Радојко је средњег раста, дугуљастог лица, очију црних, на левом образу више уста има један већи ожиљак, који му је остао од сечене ране. Стеван је раста средњег, плав и носав. Славко је протељаст, сувоњав, плав, од одела имају гуњу и чакшире. Позивају се све полиц. власти да их живо потраже и нађене спроведу нач. окр. крагујевачког с позивом на Бр. 20027.

Непознати допов, ноћу 9. ов. м-ца украо је два вола Јовици Марковићу из Обрена. Волони су длаке сиво зелене, матори по 6 год. рогова обичних, један ровашен у десно ухо, оба у задњим ногама кривокраки у кичицама. Позивају се све полиц. власти да покрађу и допова потраже и пронађеног спроведу нач. ср. теминског с позивом на Бр. 13646.

Михаила Димитријевића, машинисту из Лесковца, тражи нач. ср. лесковачког због дела из §. 229. казн. зак. Позивају се полиц. власти да Михаила потраже и у случају проналаска уште нач. ср. лесковачког с позивом на Бр. 15061.

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

„Жено, твоје је име змија“ — рекао је један философ. И не без разлога, као што се то види из случаја са овом Јуком — Јупом, женом пок. Петра Стефановића, бив. трговца и механичје из Раље, чију слику овде износимо. Она је пресудом земаљских судова осуђена на 20 година робије, заједно са својим љубазником Миланом Филиповићем, бив. општин. писаром из Раље, с киме је отровала свога мужа Петра, после четрнаесто-годишњег брачног живота. Овако лепа, млада (у 27 год.), бујна, примамљива, као што је видите, била је у стању да дуже време мисли и ради на уклањању свога мужа са овог света, само да би лакше задовољавала своје појудне страсти. Ту је своју злочиначку намеру и извршила тровањем на тако вешт начин, да је овај случај за читавих 19

месеци задавао посла и судској и полиц. власти у окр. смедеревском. Она му је давала биљни отров у толикој количини, да се он није напрасно разболео и умро, већ је се мучно читавих 7 дана и лекари држали да је он умро од западења прева, док није поводом сумње његовог брата извршена секција и утврђено тровање. На њу је одмах пала сумња, па пошто су се претресом код ње нашле отровне биљке, она је стављена под крив. истрагу и у притвор. Дело никако није хтела признати и тако је се вешто бранила и прикривала трагове свога дела, да су је судови час осуђивали, час ослобођавали, док се на послетку после 20 месеци није успело прикупити толико доказа, да се њена кривица несумњиво утврди. Летос је била у слободи и живела је код своје мајке овде у Београду, забављајући се у читавом шору својих обожаваца. У једном таквом пријатном друштву затекла ју је летос полиција у кући извесне „Тетке“ у Краљ Милановој улици, и казнила је са 15 дана затвора.

Када је према депеши смедеревског начелства овде ухваћена и притворена, није се ни најмање изненадила ни забринула, па ни онда, када јој је саопштена осуда на двадесетогодишњу робију. Шта више када јој је у управи предочавано шта је чека и покушано да се код ње изазове кајање и признање сада, када је све свршено — она је се пронишно смејала и правила вицеце: „јелте, е баш ви умете лепо да причате, личи да ће те некад доћи за управника казниног завода, па ћу вам онда све казати“ и т. д. Просте јој је се из очију могло читати: „море шта ви ту мени причате као да сам ја балавица; мени је ово одрицање са ћутањем спасло бар главу..“

гледа Јидиотског; до сада је био два пута судски осуђиван због крађе. Начелник среза тамнавског депешом Бр. 21047, моли све полиц. и општ. власти да Милоша у својим домаћинима најживље потраже, и пронађеног њему стражарно спроведу. У овом циљу износимо и слику његову.

Цецилија Малек, служавка, родом из Загреба, стара 17 год., велика, смеђа, украла је своме господару Јакову Д. Медини, мењачу ова., 30 дин. у новцу и једну свилену мараму, па побегла. — Позивају се све полиц. власти да

Приликом снимања у атељеу „Полиц. Гласника“ такође је правила шале, молила да јој се слике само лепо израде, па један примерак њој пошље.

Интересантно је, да јој је се мати три пут удавала, и да су јој сва три мужа мртви, а она још живи.

На овај интересантан тип подмуклог убице вратићемо се ускоро, пошто добијемо опширне податке.